

LEHDISTÖTIEDOTE nro 162/24

Luxemburgissa 4.10.2024

Unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-406/22 | Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky

Turvapaikkapolitiikka: kolmannen maan määrittäminen turvalliseksi alkuperämaaksi on ulotettava koskemaan sen koko aluetta

Kansallisen tuomioistuimen, joka tutkii sellaisen hallintopäätöksen lainmukaisuutta, jolla kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on hylätty, on otettava huomioon niiden unionin oikeussääntöjen noudattamatta jättäminen, jotka koskevat kolmannen maan määrittämistä turvalliseksi alkuperämaaksi

Unionin tuomioistuin tarkentaa tuomiossaan edellytyksiä, joiden mukaisesti jäsenvaltio määrittää kolmansia maita turvallisiksi alkuperämaiksi kansainvälistä suojelua koskevista yhteisistä menettelyistä annetun direktiivin nojalla.¹ Se katsoo, että se, että kolmas maa poikkeaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisista velvoitteistaan, ei estä maan katsomista turvalliseksi alkuperämaaksi. Jäsenvaltioiden viranomaisten on kuitenkin arvioitava, ovatko poikkeusmahdollisuuden toimeenpano-olosuhteet omiaan kyseenalaistamaan tällaisen määrittämisen. Lisäksi unionin tuomioistuin katsoo, että unionin oikeus on esteenä sille, että jäsenvaltio määrittää kolmannen maan turvalliseksi alkuperämaaksi yksinomaan vain sen jonkin alueen osalta. Kansallisen tuomioistuimen, jonka tutkittavaksi kansainvälistä suojelua koskevan hallintopäätöksen lainmukaisuus on saatettu, on sille kuuluvan kokonaisvaltaisen tutkintavelvollisuuden mukaisesti otettava viran puolesta huomioon turvalliseksi alkuperämaaksi määrittämistä koskevien unionin oikeussääntöjen noudattamatta jättäminen.

Moldovan kansalainen CV teki vuonna 2022 kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen Tšekin tasavallassa. Hakemuksessaan CV vetosi uhkaan, joka häneen kohdistui Moldovassa sellaisten henkilöiden taholta, joiden hän väitti jo aiemmin pahoinpidelleen häntä ja joita poliisiviranomaiset eivät olleet onnistuneet tunnistamaan. Hän ei myöskään ilmoituksensa mukaan halunnut palata kotiseudulleen Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen vuoksi.

Tšekin viranomaiset hylkäsivät hakemuksen muun muassa sillä perusteella, että Moldova oli Transnistriasta poiketen katsottu turvalliseksi alkuperämaaksi, eikä CV kyennyt osoittamaan, ettei tätä määritystä voitaisi hänen tilanteessaan pitää pätevänä.

Brnon maakunnallinen tuomioistuin (Tšekin tasavalta), jolta CV haki muutosta hänen hakemuksensa hylkäävään päätökseen, on esittänyt joukon kysymyksiä unionin tuomioistuimelle kansainvälistä suojelua koskevista yhteisistä menettelyistä annetun direktiivin tulkinnasta.

Unionin tuomioistuin on aluksi korostanut, **ettei kolmas maa lakkaa täyttämästä kriteereitä, joiden perusteella se voidaan määrittää turvalliseksi alkuperämaaksi, vain siitä syystä, että se on vedonnut oikeuteen poiketa² ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (Euroopan ihmisoikeussopimus) mukaisista velvoitteista.** Ilmoitus tämän poikkeusmahdollisuuden käyttämisestä ei näet yksin riitä perusteeksi sen toteamiselle, että poikkeustoimiin on todellisuudessa ryhdytty tai millaisia ja kuinka laajalle ulottuvia ne ovat. Jos tällaiseen poikkeamiseen on vedottu, jäsenvaltioiden on kuitenkin tämän johdosta

arvioitava, voidaanko poikkeuksen toimeenpano-olosuhteiden olevan sellaisia, että turvallisesti alkuperämaaksi määrittäminen on kyseenalaistettava.

Unionin tuomioistuin toteaa tämän jälkeen, ettei unionin oikeus anna tällä hetkellä jäsenvaltioille mahdollisuutta määrittää turvallisesti alkuperämaaksi vain kyseessä olevan maan tiettyä aluetta. Näin on siksi, että **kriteereiden, joiden perusteella kolmas maa voidaan määrittää turvallisesti alkuperämaaksi, on täytyttävä sen koko alueen osalta.**

Lopuksi unionin tuomioistuin toteaa, että **kansallisen tuomioistuimen**, jolta turvallisesti alkuperämaaksi määrittämisestä kolmannesta maasta tullut on hakenut muutosta saamaansa kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen hylkäävään päätökseen, **on otettava huomioon niiden unionin oikeussääntöjen noudattamatta jättäminen, jotka koskevat kolmannen maan määrittämistä turvallisesti alkuperämaaksi.** Brnon maakunnallisen tuomioistuimen on näin ollen otettava käsiteltäväkseen saatettua muutoksenhakua tutkiessaan huomioon, että Moldova on poikennut Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaisista velvoitteistaan ja se, että Tšekin tasavalta ei ole noudattanut vaatimusta, jonka mukaan kolmannen maan määrittäminen turvallisesti alkuperämaaksi on ulotettava koskemaan sen koko aluetta.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

[Tuomio kokonaisuudessaan ja siitä mahdollisesti laadittu tiivistelmä](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia tuomion julistamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106

Pysykää kuulolla!

¹ Kansainvälisen suojelun myöntämistä tai poistamista koskevista yhteisistä menettelyistä 26.6.2013 annettu [Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/13](#).

² Euroopan ihmisoikeussopimuksen 15 artiklan mukaan sopimuspuolina oleva valtiot voivat kansakunnan elämää uhkaavan sodan tai muun yleisen hätätilan aikana poiketa niille tämän yleissopimuksen mukaan kuuluvista velvoitteista. Poikkeusmahdollisuuden käyttämiseen liittyy tiettyjä edellytyksiä, minkä lisäksi sitä valvoo Euroopan ihmisoikeustuomioistuin. Moldova on turvautunut Euroopan ihmisoikeussopimuksen 15 artiklaan 25.2.2022 maata kohdanneen energiakriisin vuoksi. Se päätti 28.4.2022 jatkaa tämän oikeuden käyttämistä, koska Venäjä oli hyökännyt Ukrainaan.